

APOSTOLIC NUNCIATURE
IN THE NETHERLANDS

Dr. Gerard de Kleijn
Director of the Gouda Museum
Achter de Kerk 14
2801 JX Gouda

The Hague, 1st February 2016

N. 167/2016

Dear Dr. de Klein,

I am pleased to transmit you the following message sent by Cardinal Pietro Parolin, Vatican Secretary of State, on behalf of His Holiness Pope Francis to the all participating in the inauguration of the exhibition on Erasmus in the Gouda Museum:

*Dr Gerard de Kleijn
Managing Director of the Gouda Museum*

His Holiness Pope Francis was pleased to be informed of the exhibition on Erasmus, to begin in the Gouda Museum on 5 February 2015. He extends cordial greetings to all participating in the inauguration of the exhibit, and he expresses his gratitude to the members and patrons of the Museum for their efforts in promoting Erasmus's life and teachings. His Holiness prays that this presentation will assist Museum visitors and the local community to see that the Christian faith and true humanism are not in opposition, but are mutually in service of human dignity. As a man of religious faith who promoted an authentic Christian humanism during an era of profound transformation, Erasmus offers to our modern world, marked as it is by great societal change, a reminder of the inestimable worth of the human person, who demands our care and concern as a community and a Church. Such a humanism is urgently needed today, for it calls us to be in solidarity with one another, a solidarity which, "in its deepest and most challenging sense, thus becomes a way of making history in a life setting where conflicts, tensions, and oppositions can achieve a diversified and life-giving unity" (Evangeliū Gaudium, 228)." With these sentiments, Pope Francis offers the assurance of his prayers, and he invokes divine blessings upon all present for the opening of the exhibition.

*Cardinal Pietro Parolin
Secretary of State*

I gladly take this opportunity to send my kindest regards,
Yours sincerely,

+ *Aldo Cavalli*
+ Aldo Cavalli
Apostolic Nuncio

Woord vooraf

Vrijheid van mening, vrede, tolerantie, de waardigheid en de waarde van de menselijke persoon, een authentiek christelijk leven gebaseerd op de bronnen: deze punten vormden de identiteit van Erasmus.

Vanuit deze sterke punten zocht hij de dialoog met verschillende culturen, ideeën en instituties. Hij ging in zijn brieven met honderden mensen in gesprek, zijn boeken werden in heel Europa gelezen en hadden een grote intellectuele en vitale invloed.

De belangrijkste punten van zijn identiteit waren:

1. *Mensen hebben keuzevrijheid* ('De libero arbitrio'). Mensen hebben de vrijheid om te kiezen tussen goed en kwaad. Mensen zijn rationeel en kunnen met de rede situaties oplossen door middel van beschaafd en redelijk overleg met andere subjecten. Erasmus stelde de rede altijd tegenover het geweld en de overmacht.
2. *De noodzaak van een radicale vernieuwing van het christelijk geweten* ('Handboek van de christelijke soldaat'). Om dit doel te bereiken moeten we teruggaan naar *de bronnen van het christelijk leven: de bijbel en de kerkvaders*. Daar tegenover staat *het formalisme*. Dat staat voor een christelijk leven zonder begrip van de grondslag van dit leven in het onderricht van Jezus Christus.
3. Erasmus was ervan overtuigd dat *het lezen van de Heilige Schrift voor allen van vitaal belang* is vanwege de kracht om te transformeren en aan te zetten tot liefde. Daarom vond Erasmus dat *iedere christen de bijbel zou moeten kunnen lezen en verstaan*.
4. *Erasmus uitte kritiek op diverse sociale en religieuze rangen en standen* ('Lof der zotheid'): juristen, artsen, filosofen,

dichters, ondernemers, kunstenaars, prinsen, priesters, theologen. Deze mensen hebben volgens hem een verhoogd niveau van dwaasheid door hun zelfgenoegzaamheid, onnozelheid en irrelevantie. Erasmus gaf geen kritiek op de instituties, maar op mensen die tegen de geest en het doel van de instituties handelden.

5. Erasmus was ervan overtuigd dat slechtheid, onverdraagzaamheid en intellectuele vooringenomenheid de dialoog belemmeren, menselijke relaties kapot maken, wantrouwen veroorzaken en tot oorlog leiden.

Erasmus bleef steeds trouw aan zijn geweten en zijn levensprincipes. Vanwege deze houding waren strijdende partijen zeer sterk tegen hem.

Zijn laatste woorden, opgetekend door zijn vriend B. Rhenanus, waren klaarblijkelijk: *'Lieve God'*.

(uit het Engels vertaald)